

Avdelningen för resurseffektivt samhälle

Skapa nya lösningar för ett resurseffektivt samhälle med hjälp av design och beteendevetenskap

Har du en kreativ idé som skulle minska den vardagliga energi- och resursanvändningen? Du som forskar om, eller utvecklar produkter, lösningar och tjänster som kan bidra till ett hållbart samhälle har nu möjlighet att få ekonomiskt stöd till ditt projekt genom Energimyndighetens program **Design för energieffektiv vardag**.

Innehåll

1	Projekt som kombinerar energi, design och beteende kan få stöd	2
	Utlysningens inriktning	3
	Forsknings- och innovationsområden	4
	Kunskap och kompetens	4
	Teknik och innovation för resurseffektivitet.....	4
	Mål	5
2	Vem får söka?	5
3	Projektförslagen bedöms utifrån följande kriterier	6
	Forsknings- och innovationsinriktningar.....	6
4	Så här ansöker du – börja i god tid	7
5	Vad ska finnas med i ansökan?	7
6	Så mycket stöd kan du få	8
7	Vad händer efter att du lämnat in ansökan?	8
8	Utlysningen är en del av programmet Design för energieffektiv vardag	8
9	Om du har frågor	9
	Bilaga 1. Vilka aktiviteter kan vi få stöd för?	10
	Bilaga 2. Allmänna villkor för stöd	19

1 Projekt som kombinerar energi, design och beteende kan få stöd

Individens och gruppernas val i vardagen har en direkt inverkan på samhällets energi- och resursanvändning. För att dessa val ska bli så resurseffektiva som möjligt och bidra till hållbara livsstilar, behövs ny kunskap och nya lösningar. Vi behöver växla upp takten och ta fram morgondagens kreativa lösningar.

En samhällsrelaterad systemförändring behövs för att nå de mål om energi- och resurseffektivitet som satts upp i Sverige och på EU-nivå. Det innebär bland annat att det behövs nya och kreativa sätt att tänka kring aktiviteter och lösningar som gör vardagslivet mera energi- och resurseffektivt. Denna omställning behöver också vara rättvis och inkluderande, vilket innebär att de lösningar som

tas fram behöver fungera för olika grupper i samhället och ta hänsyn till olika behov.

Energimyndigheten välkomnar ansökningar till forsknings- och innovationsprogrammet Design för energieffektiv vardag. Programmet kombinerar design och beteendevetenskap för att ta fram kunskap, produkter, affärsmodeller och tjänster som skapar varaktiga beteendeförändringar och påskyndar omställningen till ett energi- och resurseffektivt samhälle.

Utlysningen omfattar ca 25 miljoner kronor totalt och är öppen för ansökningar fram till och med den **6 mars 2024**.

Projektet får påbörjas tidigast den **1 augusti 2024** och pågå som längst till och med den **31 december 2028**.

Utlysningen avser stöd i form av bidrag. Ett projekt inom denna utlysning beviljas maximalt 8 miljoner kronor i stöd.

Utlysningens inriktning

Utlysningen är öppen för ansökningar inom hela programmets sakområde och till projektidéer som passar inom programmets ramar. Exempel på utmaningsområden kan vara:

- Lösningar som bidrar till en mer resilient vardag, det vill säga lösningar som minskar hemmets sårbarhet vid olika kristillstånd och underlättar för människor att påverka sin energi- och resursanvändning.
- Nyttänkande kring återbruk och minskad resursanvändning som på olika sätt inspirerar till ett resurssnålt samhälle, till exempel cirkulära lösningar och nya sätt att använda redan befintlig teknik och resurser.
- Lösningar som på olika sätt adresserar en resurseffektiv framtid och hur en god vardag och boende kan se ut. Energimyndigheten ser gärna projekt som inspireras av, eller har kopplingar till, satsningar inom New European Bauhaus, där hållbarhet, estetik och inkludering är ledande värderingar, se [New European Bauhaus \(energimyndigheten.se\)](https://www.energimyndigheten.se/new-european-bauhaus).

Energimyndigheten vill särskilt lyfta möjligheten att söka medel för genomförbarhetsstudier som undersöker förutsättningarna för genomförandet av ett större forsknings- och utvecklingsprojekt. Genomförbarhetsstudier är lämpliga då en projektidé behöver analyseras och utvärderas utifrån till exempel potential och resursbehov. Se Bilaga 1 för kriterierna för forskningskategorier och stöd samt specifikt avsnitt ”Stöd av mindre betydelse” (så kallat de minimis-stöd) för mera information om stöd av mindre betydelse.

Vidare ses det som meriterande med deltagande och samfinansiering från näringslivet eller att projektet har en tydlig behovsägare som projektpart. Detta

för att ytterligare kunna växla upp projektets nyttiggörande och spridning i samhället.

Forsknings- och innovationsområden

Programmet inbegriper två övergripande områden, *kunskap och kompetens* samt *teknik och innovation för resurseffektivitet*.

Kunskap och kompetens

Det finns ett stort behov av att adressera människors energirelaterade aktiviteter med hjälp av designkunskap och kunskap om människors beteenden och vanor så att de insatser som tas fram i praktiken fungerar som det är tänkt. Det kan ge ökad kunskap och kompetens om hur designprocesser och kunskap om människors beteenden kan användas för att öka människors deltagande i utvecklingen av ett hållbart energisystem. Exempel på resultat av programmet skulle kunna vara:

- Framtagning och vidareutveckling av kunskap och kompetens om vilken funktion design och designprocesser kan ha för att uppnå ett hållbart energisystem.
- Policyinsatser, nudgingmetoder och hållbarhetslösningar som utvecklas utifrån hög kunskap och goda insikter om människor och deras behov, agerande och kompetens; attityder till nya tekniker, livsstilar; verksamheternas art samt människors handlingsutrymme i praktiken, andra styrmedel och liknande.
- Synteser och kunskapssammanställningar inom ramen för programmet.

Teknik och innovation för resurseffektivitet

Det behövs nya lösningar baserade på designtänkande som kan bidra till att förstå, underlätta och stödja människans hållbara val i sin vardag. Programmet ska bidra till framtagning, utveckling och demonstration av tekniklösningar, produkter, tjänster och affärsmodeller baserade på designtänkande som ger människor större möjligheter att minska sin miljöpåverkan utifrån ett energisystemperspektiv, som siktar på resurseffektivitet på energisystemnivå, med bibehållen eller höjd livskvalité. Exempel på resultat av programmet skulle kunna vara:

- Tekniklösningar och produkter som är anpassade efter individers vanor och ageranden, och som tagits fram med hjälp av individer som ska använda dem, för att se till att de får tilltänkt effekt.
- Affärsmodeller som ger större finansiella- och icke-finansiella incitament till människor för att genomföra beteendeförändringar och även investera i tekniklösningar och produkter som underlättar dessa förändringar.

- Tjänster som stödjer människor att göra hållbara val på ett enkelt och tilltalande sätt.

Mål

Projektet ska bidra till att något eller några av följande mål kan uppnås:

- Ny kunskap och kompetens om hur designtänkande kan användas för att stärka individers roll och underlätta för människor att göra hållbara val i sin vardag avseende deras energianvändning och miljöpåverkan.
- Ny kunskap om människors och gruppers möjligheter att förändra sin energi- och miljöpåverkan genom att utforma, styra, kontrollera och automatisera sin energiförsörjning, -lagring och användning på ett lätt och tilltalande sätt.
- Nya och utvecklade tekniklösningar, produkter, tjänster och affärsmodeller utformade med utgångspunkt i designtänkande och kunskap om människors beteenden som stödjer människor att göra hållbara och energieffektiva val med bibehållen eller höjd livskvalité.
- Den kunskap, kompetens och innovation som tas fram i programmet gynnar internationellt samarbete, svenska företags konkurrenskraft och exportmöjligheter.

2 Vem får söka?

Alla aktörer som kan bidra till de ovanstående målen i avsnitt 1 kan söka stöd i denna utlysning. Det kan till exempel vara:

- företag, till exempel designbyråer
- offentlig sektor
- universitet och högskolors designavdelningar, samhällsvetenskapliga, humanistiska, tekniska och naturvetenskapliga discipliner
- institut med anknytning till området
- övriga aktörer med anknytning till området.

Projekt där olika typer av aktörer (bransch, akademi, offentlig sektor, civilsamhälle och forskningsinstitut) samverkar ses som positivt. Jämställdhet och mångfald ska beaktas vid sammansättning av projektgruppen, vid val av projektledare och vid projektets genomförande, innehåll, samt i dess mål och effekter.

Det är ett krav att projektgruppen har kompetens inom alla tre områden energi, design och beteende.

3 Projektförslagen bedöms utifrån följande kriterier

Energimyndigheten bedömer inkomna ansökningar efter hur väl de stämmer överens med utlysningens syfte och bedömningskriterier.

Du som söker ska vara noggrann med att beskriva problemformulering, mål och genomförande då bedömningen baseras på den information som finns i ansökan. Utöver bidraget till programmets beskrivna mål kommer projekten även att bedömas enligt följande kriterier:

- Energi-, design- och beteenderelevans.
- Genomförbarhet och projektgrupps kompetens inom projektområdet och de tre delarna energi, design och beteende.
- Potential till nyttiggörande och kunskapsspridning.
- Kommunikationsplan och definition av målgrupper.
- Potential till samarbete och samverkan med relevanta aktörer och nätverk.
- Innovationshöjd, nyhetsvärde och originalitet.
- Genus/jämställdhet:
 - I vilken grad redogör sökanden på ett tydligt sätt om köns- och genusperspektivet är relevant att inkludera respektive att inte inkludera i projektet?
 - Om köns- och genusperspektivet är relevant för projektet, hur väl inarbetas detta i projektgenomförandet?
 - Hur väl beaktar sökanden jämställdheten vid projektgruppens sammansättning, arbetsfördelning och arbetsvillkor?

Forsknings- och innovationsinriktningar

Programmet har två forsknings- och utvecklingsinriktningar: *Kunskap och kompetens* och *Innovation och teknik för resurseffektivitet*. Projektförslaget kan vara riktat mot något av programmets inriktningar beroende på projektets art. Kunskap- och kompetensinriktningen handlar om kunskapsuppbyggnad och är ofta akademiska till sin karaktär, medan innovations- och teknikprojekten syftar till att ta fram en lösning för en marknad.

Bedömningskriterier specifikt för inriktning Kunskap och kompetens:

- Vetenskaplig excellens.
- Val av vetenskaplig metodik.
- Kunskapsbyggnad inom design och beteende.
- Planerade vetenskapliga publiceringar.
- Relation till internationell forskning inom projektområdet.
- Antal deltagande på nationella och internationella vetenskapliga konferenser.

Bedömningskriterier specifikt för inriktning Innovation och teknik för resurseffektivitet:

- Kommersialiserings- och exportpotential.
- Definition av målmarknad.

4 Så här ansöker du – börja i god tid

Följ dessa steg så går handläggningen av din ansökan snabbare:

- Använd e-tjänsten ”Finansiering av forskning och innovation” på Mina sidor för att skriva din ansökan (<https://minasidor.energimyndigheten.se>).
- Börja med att ansöka om behörighet att få företräda koordinatören, det vill säga den organisation som ska samordna projektet, som ska ta emot stödet från Energimyndigheten och som ska vidarebefordra stöd till de eventuellt övriga stödmottagare som deltar i projektet. Ansök om behörighet i god tid, eftersom det kan ta ett par dagar att få behörigheten. Du får ett mejl när din ansökan har godkänts.
- När du har fått behörighet till e-tjänsten har du tillgång till formuläret ”Ansökan om finansiering av forskning och innovation”, som du ska fylla i och skicka in.

Utlysningen öppnar på Mina sidor den **22 november 2023**.

5 Vad ska finnas med i ansökan?

Skriv din ansökningstext i ansökansformuläret på Mina sidor. Läs mer om vad ansökan ska innehålla i Anvisningar för ansökan (<https://www.energimyndigheten.se/om-oss/stod-och-bidrag-att-soka-pa-energiomradet/mina-sidor/alla-e-tjanster/finansiering-av-forskning-och-innovation/>).

Bifoga projektledarens och andra nyckelpersoners CV om max en A4-sida vardera.

Bifoga eventuella figurer och bilder som du hänvisar till i texten. Observera att projektbeskrivningen ska framgå av ansökningsformuläret och ska inte bifogas som bilaga. Bilagorna ska tydligt komplettera ansökningsformuläret och inte innehålla samma information som ansökningsformuläret.

Bifoga bilagan *Intyg om stöd av mindre betydelse* till din ansökan om du söker detta stöd. Mallen till bilagan finns att ladda ner på utlysningssidan.

För information om hur Energimyndigheten behandlar personuppgifter, se [Mer om hur Energimyndigheten behandlar personuppgifter](#)

6 Så mycket stöd kan du få

Hur stor andel av kostnaderna varje projektpart kan få stöd för beror bland annat på

- hur stora stödberättigande kostnader som projektparten har
- om projektparten är ett företag eller bedriver icke-ekonomisk verksamhet
- om projektparten är ett litet eller medelstort företag (SMF)
- vilken forskningskategori som aktiviteterna i projektet anses motsvara.

Alla kostnader i projektet ska vara faktiska och reviderbara, vilket innebär att de ska särredovisas i den stödmottagares bokföring hos vilken kostnaden uppstår.

För utförligare information om stödnivåer, stödberättigande kostnader och typ av verksamhet se [Bilaga 1](#) och [Bilaga 2](#).

7 Vad händer efter att du lämnat in ansökan?

Din ansökan bedöms av en bedömargrupp som agerar rådgivande till Energimyndigheten. Det är den senaste versionen av ansökan som du har skickat in innan utlysningens sista dag den 6 mars 2024 som används i vår bedömning. Vi godkänner inte kompletteringar efter sista ansökningsdatum, bortsett från sådana som vi uttryckligen ber om. Energimyndigheten kan komma att begära att du kompletterar ansökan om vi finner skäl för det.

Energimyndigheten tar kreditupplysning på sökande företag.

Energimyndigheten fattar därefter beslut om din ansökan.

Beviljat stöd betalas ut i enlighet med den utbetalningsplan som framgår av beslutet. För mer information om utbetalning, se Allmänna villkor för stöd som följer med beslutet om stöd i Bilaga 2.

8 Utlysningen är en del av programmet Design för energieffektiv vardag

Forsknings- och innovationsprogrammet Design för energieffektiv vardag omfattar totalt 200 miljoner kronor för tidsperioden 1 februari 2018–31 december 2028. Programmet finansierar tvärvetenskaplig forskning som kombinerar energiforskning med design och beteendevetenskap. Detta är den åttonde utlysningen inom programmet.

Design är en process som utgår från människans behov, vanor och beteenden, där användarperspektivet är i fokus under hela utvecklingen. Energiforskning och

utveckling som är användar- och beteendecentrerad kan möjliggöra produkter, affärsmodeller och tjänster som överensstämmer med människors faktiska behov, vanor och beteenden.

Programmet syftar till att bidra till energisystemets omställning genom att, med hjälp av designkunskap och kunskap om människors vanor och beteenden, ge individer och grupper större möjligheter att bidra till men även påverka och stärka sin roll i ett energieffektivt och hållbart samhälle.

9 Om du har frågor

Vid frågor gällande stödnivå, stödberättigade kostnader, programbeskrivning eller liknande kan du kontakta handläggare på Energimyndigheten. Vid frågor om programmets aktiviteter, nyheter, pågående projekt, frågor om potentiella samarbetspartners eller liknande kan du kontakta programkansliet SVID, Stiftelsen Svensk Industridesign.

Handläggare på Energimyndigheten

Helena Karresand
Epost: helena.karresand@energimyndigheten.se
Tel: 016-542 06 41

Programkansli SVID, Stiftelsen Svensk Industridesign

Mona Wärdell
Epost: mona.wardell@svid.se
Tel: 076-786 28 28

Sofia Beckman
Epost: sofia.beckman@svid.se
Tel: 08-406 84 47

Ytterligare information:

[Så söker du stöd och redovisar](#)

Bilaga 1. Vilka aktiviteter kan vi få stöd för?

1. Allmänt

1.1 Stöd till företag

Som företag betraktas varje enhet, oberoende av juridisk form, som bedriver ekonomisk verksamhet. Med ekonomisk verksamhet avses att tillhandahålla varor eller tjänster på en marknad.

Hur stort stöd ert företag kan få styrs av EU:s statsstödsregler. Energimyndigheten får lämna stöd i enlighet med förordningen (EU) nr 651/2014¹ samt förordningen (EU) nr 1407/2013². Stödets storlek beror bl.a. på vilka projektaktiviteter ert företag avser att genomföra och i vissa fall även på företagets storlek. I vissa fall gäller en högsta tillåten stödnivå, uttryckt som en procentsats (%) av de stödberättigande kostnaderna, medan i andra fall gäller en högsta tillåten beloppsgräns.

1.1.1 Små och medelstora företag (SMF)

Företagets storlek bedöms enligt reglerna i bilaga I till förordningen (EU) nr 651/2014. Reglerna beskrivs även i EU-kommissionens *Användarhandledning om definitionen av SMF-företag*.³ Vid bedömning av företagets storlek ska hänsyn tas till antalet anställda, företagets årsomsättning och balansomslutning samt till företagets eventuella förbindelser till andra företag.

För att kunna räknas som ett **litet företag** krävs dels att företaget har färre än 50 anställda, dels att antingen företagets årsomsättning eller balansomslutning inte överstiger 10 miljoner euro per år. För att kunna räknas som ett **medelstort företag** krävs dels att företaget har färre än 250 anställda, dels att företagets årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro eller att företagets balansomslutning inte överstiger 43 euro (se tabell 1).

¹ Kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget (EUT L 187 26.6.2014, s. 1), senast ändrad genom kommissionens förordning (EU) 2023/1315 av den 23 juni 2023 (EUT L 167, 30.6.2023, s. 1).

² Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska Unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse (EUT L 352, 24.12.2013, s. 1), senast ändrad genom kommissionens förordning (EU) 2020/972 av den 2 juli 2020 (EUT L 215, 7.7.2020, s. 3).

³ Handledningen finns tillgänglig på Europeiska unionens publikationsbyråns hemsida <https://op.europa.eu/sv/publication-detail/-/publication/756d9260-ee54-11ea-991b-01aa75ed71a1/language-sv>

Tabell 1. Definition av företagens storlek

Storlek	Antal anställda*	Årsomsättning eller balansomslutning**
Småföretag	< 50	≤ 10 milj. €
Medelstora företag	< 250	≤ 50 milj. € resp. ≤ 43 milj. €
Stora företag	≥ 250	> 50 milj. € resp. > 43 milj. €

*) Med anställda avses inte bara löntagare utan även ägare som arbetar i företaget utan att vara anställda och konsulter som befinner sig i en beroendeställning till företaget.

**) Uppgifter från det senast godkända räkenskapsåret beaktas. För att ett tröskelvärde ska anses passerat ska företaget ha haft högre eller lägre värden under två år i rad.

Även företagets relation till andra företag påverkar bedömningen av företagets storlek. Av betydelse är främst företagets ägare och graden av kontroll som andra företag utövar över företaget. Hur ägarförhållanden och graden av kontroll påverkar bedömningen av företagets storlek beskrivs närmare i artikel 3 i bilaga I till förordningen (EU) nr 651/2014 samt på s. 15-23 i kommissionens *Användarhandledning om definitionen av SMF-företag*.

1.1.2 Indirekta kostnader

Stödmottagare som är företag (dvs. bedriver ekonomisk verksamhet) kan inte få stöd för indirekta kostnader från Energimyndigheten. Detta gäller också om en stödmottagare bedriver både ekonomisk och icke-ekonomisk verksamhet, om projektet genomförs i den ekonomiska verksamheten.

1.2 Stöd till aktörer som inte bedriver ekonomisk verksamhet

Stödmottagare som inte bedriver ekonomisk verksamhet kan få stöd med upp till 100 procent av sina stödberättigande kostnader.

1.2.1 Indirekta kostnader

Följande regler gäller för indirekta kostnader när stödmottagaren bedriver icke-ekonomisk verksamhet:

- **Universitet och högskolor** får göra påslag för indirekta kostnader enligt den fullkostnadsprincip som de tillämpar.
- **Övriga stödmottagare** som inte bedriver ekonomisk verksamhet kan få stöd för indirekta kostnader med högst 30 procent på sina stödberättigande direkta kostnader för personal (lön och lönebikostnader). Detta gäller också om en stödmottagare bedriver både ekonomisk och icke-ekonomisk verksamhet, förutsatt att projektet genomförs i den icke-ekonomiska verksamheten.

1.3 Utländska aktörer

För att kunna få stöd från Energimyndigheten krävs som utgångspunkt att sökanden har ett driftställe eller filial i Sverige vid tidpunkten för stödets utbetalning.⁴ I övrigt är Energimyndigheten restriktiv med att lämna stöd till

⁴ Se artikel 1.5 a) i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

aktörer som inte har någon verksamhet i Sverige. Detta kan ske i undantagsfall om samtliga av nedanstående kriterier är uppfyllda:

- 1 Det kan styrkas att de aktörer som inte har någon verksamhet i Sverige har en unik kompetens som inte finns hos aktörer i Sverige.
- 2 Projektet är väsentligt för att uppnå programmets mål.
- 3 Det kan ske en tydlig kunskapsöverföring till aktörer i Sverige.

Energimyndigheten kan dock välja att inte bevilja stöd till aktörer som inte har någon verksamhet i Sverige även om samtliga av ovanstående kriterier 1-3 anses vara uppfyllda.

1.4 Finansiering från andra organisationer än Energimyndigheten

När Energimyndighetens lämnar stöd till företag, täcker stödet oftast inte hela kostnaden för de projektaktiviteter som ni söker stöd för. När så är fallet, måste ni antingen själva stå för den resterande kostnaden eller hitta annan privat finansiering för att täcka den resterande kostnaden som Energimyndigheten inte finansierar.

Den delen av era stödberättigande kostnader som Energimyndigheten inte finansierar kallas för samfinansiering. Observera att någon annan aktör än ni själva inte kan samfinansiera era stödberättigande kostnader genom egeninsatser (s.k. in-kind-insatser). Detta beror på att kostnaden för en egeninsats som utförs av en annan aktör inte uppstår hos er, utan hos den andra aktören. Kostnaden för den andra aktörens egeninsats är med andra ord inte en stödberättigande kostnad för er.

Energimyndigheten kan komma att ställa högre krav på samfinansiering av stödmottagande företags kostnader än vad förordningen (EU) nr 651/2014 kräver. Energimyndigheten kan även komma att kräva samfinansiering av aktörer som bedriver icke-ekonomisk verksamhet (såsom exempelvis universitet, högskolor, kommuner och forskningsinstitut, i den utsträckning arbetet bedrivs inom den icke-ekonomiska verksamheten).

1.4.1 Samfinansiering genom annat statligt stöd

Om ni är ett företag, får samfinansiering av era stödberättigande kostnader inte ske med offentliga (statliga regionala eller kommunala) medel. Detta beror på att det sammanlagda offentliga stödet för samma stödberättigande kostnader inte får överskrida de högsta tillåtna stödnivåer eller belopp som följer av tillämpliga EU-regler.⁵ Om ert företag har sökt, erhållit eller planerar att söka stöd från en annan offentlig finansiär för samma kostnader som ni söker stöd för från Energimyndigheten, behöver ni meddela Energimyndigheten om det. Detta är viktigt för att undvika att ni senare kan bli återbetalningsskyldiga för beviljat stöd.

⁵ Se artikel 8.3 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

Om ni har tagit emot annat statligt stöd (inklusive regionalt eller kommunalt stöd) för samma kostnader som ni söker stöd för från Energimyndigheten, ska ni ange det som ”offentlig finansiering” i ansökningsformuläret.

1.4.2 Samfinansiering genom centralt förvaltd unionsfinansiering

Om ni har sökt, erhållit eller planerar att söka stöd som förvaltas direkt av EU:s institutioner utan inblandning av svenska myndigheter (t.ex. Horisont Europa och Innovationsfonden) för samma kostnader, behöver ni meddela

Energimyndigheten om det när ni ansöker om stöd av oss. Detta är viktigt för att undvika eventuell återbetalningsskyldighet, eftersom det sammanlagda stödet från EU:s institutioner och Energimyndigheten för samma stödberättigande kostnader inte får överskrida de högsta tillåtna stödnivåer eller belopp som följer av tillämpliga EU-regler.⁶

Om ni har tagit emot centralt förvaltd unionsfinansiering för samma kostnader som ni söker stöd för från Energimyndigheten, ska ni ange det som ”offentlig finansiering” i ansökningsformuläret.

2. Vilka projektaktiviteter kan vi få stöd för?

Förordningen (2008:761) om statligt stöd till forskning och utveckling samt innovation inom energiområdet ger Energimyndigheten möjlighet att lämna statligt stöd till företag enligt förordningen (EU) nr 651/2014 samt s.k. stöd av mindre betydelse enligt förordningen (EU) nr 1407/2013. Nedan sammanfattas villkoren som gäller för de stödgrunder som Energimyndigheten bedömer som särskilt relevanta i denna utlysning. Stöd till icke-ekonomiska aktörer (dvs. som inte bedriver ekonomisk verksamhet) lämnas för motsvarande aktiviteter enligt 15 § 3 förordningen (2014:520) med instruktion för Statens energimyndighet.

2.1 Stöd till forsknings- och utvecklingsprojekt

Stöd till forsknings- och utvecklingsprojekt lämnas enligt 12 § förordningen (2008:761) om statligt stöd till forskning och utveckling samt innovation inom energiområdet och i enlighet med artikel 25 i förordningen (EU) nr 651/2014.

2.1.1. Projektaktiviteterna ska ingå i en forskningskategori

Ni kan få stöd för forsknings- och utvecklingsprojekt som i sin helhet ingår i någon eller några av följande forskningskategorier: grundforskning, industriell forskning, experimentell utveckling eller genomförbarhetsstudier. Definitionerna för de olika forskningskategorierna anges i tabell 2 nedan.

Tabell 2. Forskningskategorier i forsknings- och utvecklingsprojekt

Genomförbarhetsstudie	utvärdering och analys av potentialen för ett projekt som syftar till att stödja beslutsprocessen genom att objektivt och rationellt avslöja projektets starka och svaga sidor, möjligheter och risker samt att identifiera de resurser som krävs för att genomföra det, och slutligen utsikterna för att projektet blir en framgång.
------------------------------	---

⁶ Se artikel 8.2 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

Grundforskning	experimentellt eller teoretiskt arbete som i första hand syftar till att förvärva ny kunskap om de grundläggande orsakerna till fenomen och iakttagbara fakta, och som inte syftar till någon direkt kommersiell tillämpning eller användning.
Industriell forskning	<p>planerad forskning eller kritisk analys, som syftar till att förvärva ny kunskap och nya färdigheter för att utveckla nya produkter, processer eller tjänster eller för att markant förbättra befintliga produkter, processer eller tjänster, inbegripet digitala produkter, processer eller tjänster, inom något område eller inom någon teknik, bransch eller sektor (inbegripet men inte begränsat till digitala industrier och digital teknik, såsom superdatorer, kvantteknik, blockkedjeteknik, artificiell intelligens, cybersäkerhet, stordata och molnteknik).</p> <p>Industriell forskning inbegriper skapandet av komponenter som utgör delar av komplexa system, och kan inbegripa byggande av prototyper i laboratoriemiljö eller i en miljö med simulerade gränssnitt till befintliga system och till pilotverksamhet, om detta är nödvändigt för den industriella forskningen, särskilt för allmän teknikvalidering.</p>
Experimentell utveckling	<p>att förvärvande, kombination, utformning och användande av befintliga vetenskapliga, tekniska, näringslivsmässiga och andra relevanta kunskaper och färdigheter i syfte att utarbeta nya eller förbättrade produkter, processer eller tjänster, inbegripet digitala produkter, processer eller tjänster, inom något område eller inom någon teknik, bransch eller sektor (inbegripet men inte begränsat till digitala industrier och digital teknik, såsom superdatorer, kvantteknik, blockkedjeteknik, artificiell intelligens, cybersäkerhet, stordata och molnteknik eller spetsteknologi). Detta kan också inbegripa t.ex. verksamheter som syftar till konceptuell definition, planering och dokumentation av nya produkter, processer eller tjänster.</p> <p>Experimentell utveckling kan inbegripa utformning av prototyper, demonstration, pilotarbete, testning och validering av nya eller förbättrade produkter, processer eller tjänster i miljöer som motsvarar realistiska driftsförhållanden, där det primära syftet är att göra ytterligare tekniska förbättringar på de produkter, processer eller tjänster som ännu inte är fasta. Detta kan omfatta utveckling av en kommersiellt användbar prototyp eller ett pilotarbete som med nödvändighet är den slutliga kommersiella produkten och som är alltför dyr att producera för att endast användas för demonstration och utvärdering.</p> <p>Experimentell utveckling inbegriper inte rutinmässiga eller återkommande ändringar av befintliga varor, produktionslinjer, tillverkningsprocesser, tjänster eller andra pågående verksamheter även om dessa ändringar kan innebära förbättringar.</p>

2.1.2 Stödberättigande kostnader

Följande kostnader är stödberättigande om de projektaktiviteter som ni söker stöd för utgör forskning eller utveckling:

- a) Personalkostnader: forskare, tekniker och annan stödpersonal i den omfattning som de arbetar med projektet.
- b) Kostnader för instrument och utrustning i den utsträckning och under den tid som de används för projektet. Om instrumenten och utrustningen inte används under projektets hela livscykel anses endast de avskrivningskostnader som motsvarar forskningsprojektets livscykel, beräknade på grundval av allmänt accepterade redovisningsprinciper, vara stödberättigande.
- c) Kostnader för byggnader och mark i den utsträckning och under den tid som de används för projektet. När det gäller byggnader anses endast de

avskrivningskostnader som motsvarar forskningsprojektets livscykel, beräknade på grundval av allmänt accepterade redovisningsprinciper, vara stödberättigande. För mark är kostnader för överlåtelse på affärsmässiga villkor eller faktiska kapitalkostnader stödberättigande.

- d) Kostnader för kontraktsforskning, kunskap och patent som köps eller hyrs in från externa källor på marknadsmässiga villkor, samt kostnader för konsulttjänster och motsvarande tjänster som används uteslutande för forskningsverksamheten.
- e) Andra allmänna omkostnader och andra driftskostnader, inklusive kostnader för materiel, förrådsartiklar och liknande produkter, som uppkommit som direkt följd av ett projekt.

2.1.3 Maximalt tillåtna stödnivåer

Hur stort stöd ni som genomför ett forsknings- och utvecklingsprojekt kan få beror bl.a. på vilken forskningskategori projektaktiviteterna bedöms tillhöra och om ni är ett litet, medelstort eller ett stort företag. För de olika forskningskategorierna gäller olika maximala stödnivåer, uttryckt som andel i procent (%) av de stödberättigande kostnaderna.

I tabell 3 anges vilka maximala stödnivåer som gäller för de olika forskningskategorierna.

Tabell 1. Översikt maximala stödnivåer

Forskningskategori	Små företag	Medelstora företag	Stora företag	Icke-ekonomisk verksamhet*
Genomförbarhetsstudie	70 %	60 %	50 %	100 %
Grundforskning	100 %	100 %	100 %	100 %
Industriell forskning	70 %	60 %	50 %	100 %
Experimentell utveckling	45 %	35 %	25 %	100 %

*) Till exempel universitet och forskningsinstitut som bedriver icke-ekonomisk verksamhet

När projektaktiviteterna utgör **industriell forskning** eller **experimentell utveckling** kan dessutom ett tillägg på 15 procentenheter lämnas om

- projektet omfattar faktiskt samarbete
- resultaten från forskningsprojektet ges omfattande spridning genom konferenser, offentliggörande, databaser med öppen åtkomst eller fri programvara med öppen källkod, eller
- stödmottagaren åtar sig att i god tid tillhandahålla licenser för forskningsresultat från understödda forsknings- och utvecklingsprojekt som skyddas av immateriella rättigheter, till marknadspris och på icke-

exklusiv och icke-diskriminerande grund för användning av berörda parter i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

Med **faktiskt samarbete** avses samarbete mellan minst två oberoende parter för utbyte av kunskap eller teknik eller för att uppnå ett gemensamt mål baserat på arbetsdelning, varvid parterna gemensamt definierar räckvidden för samarbetsprojektet, bidrar till dess genomförande och delar dess risker och resultat. En eller flera parter kan stå för hela kostnaden för projektet och därmed befria andra parter från de ekonomiska riskerna med projektet. Kontraktsforskning och tillhandahållande av forskningstjänster betraktas inte som samarbetsformer.⁷

Ett projekt anses omfatta faktiskt samarbete om samarbetet sker

- mellan företag, av vilka minst ett är ett litet eller medelstort företag, eller genomförs i minst två medlemsstater, eller i en medlemsstat och i ett land som är avtalslutande part i EES-avtalet, och inget enda företag står för mer än 70 % av de stödberättigande kostnaderna, eller
- mellan ett företag och en eller flera organisationer för forskning och kunskapsspridning, om den senare står för minst 10 % av de stödberättigande kostnaderna och har rätt att offentliggöra sina egna forskningsresultat.

Den sammanlagda stödnivån för företag för projektaktiviteter som utgör **industriell forskning** eller **experimentell utveckling** får dock inte överstiga 80 procent av företagets stödberättigande kostnader.

2.2 Stöd till nystartade företag

Startstöd till nystartade företag lämnas enligt 10 § förordningen (2008:761) om statligt stöd till forskning och utveckling samt innovation inom energiområdet och i enlighet med artikel 22 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

Startstöd kan lämnas till **icke-börsnoterade små företag** som **inte är äldre än fem år**. Femårsperioden räknas från företagets registrering. För företag som inte omfattas av registreringsskyldigheten anses den femåriga stödberättigande perioden börja löpa från och med den tidpunkt då företaget antingen inleder sin ekonomiska verksamhet eller den tidpunkt då det blir skattskyldigt för sin ekonomiska verksamhet, beroende på vilket infaller först.

Att företaget inte får vara börsnoterat innebär att företaget inte får vara officiellt noterat på en fondbörs. Företaget får dock vara noterat på en alternativ handelsplattform.⁸ Med **alternativ handelsplattform** avses en multilateral handelsplattform (MTF-plattform) i den mening som avses i artikel 4.1.22 i

⁷ Artikel 2.90 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

⁸ Artikel 2.76 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU⁹ där minst 50 % av de finansiella instrument som tas upp till handel ges ut av små och medelstora företag.¹⁰

För att startstöd ska kunna lämnas, måste företaget dessutom uppfylla *alla* följande villkor:

- företaget har inte övertagit något annat företags verksamhet, såvida omsättningen för den övertagna verksamheten utgör mindre än 10 % av det stödberättigande företags omsättning under beskattningsåret före övertagandet,
- företaget har ännu inte ha delat ut vinst, och
- företaget har inte förvärvat något annat företag eller har inte bildats genom en fusion, såvida inte det förvärvade företags omsättning utgör mindre än 10 % av det stödberättigade företags omsättning under det beskattningsår som föregick förvärvet eller omsättningen för det företag som bildats genom en fusion är mindre än 10 % högre än den sammanlagda omsättning som de fusionerande företagen hade under det beskattningsår som föregick fusionen.

Företag som har bildats genom en koncentration mellan företag som är stödberättigade enligt artikel 22 i förordningen (EU) nr 651/2014 ska dock också betraktas som stödberättigade företag i upp till fem år från dagen för registreringen av det äldsta av de företag som slås samman.

Startstöd kan lämnas i form av bidrag på högst 500 000 euro. Energimyndigheten behöver vid beviljandet av startstöd beakta tidigare startstöd som det sökande företaget eventuellt har mottagit från olika offentliga stödgivare (statliga, regionala eller kommunala). Ni som ansöker om startstöd till nystartade företag behöver därför lämna in till Energimyndigheten en redogörelse av tidigare startstöd som ni eventuellt har mottagit i enlighet med artikel 22 i förordningen (EU) nr 651/2014 (antingen från Energimyndigheten eller från en annan offentlig stödgivare).

Stöd till nystartade företag får **inte** lämnas till företag som är verksamma inom **primär jordbruksproduktion**.¹¹

⁹ Med "multilateral handelsplattform (MTF-plattform)" avses enligt artikel 4.1.22 i direktiv 2014/65/EU ett multilateralt system som drivs av ett värdepappersföretag eller en marknadsoperatör och som sammanför flera tredjeparters köp- och säljintressen i finansiella instrument – inom systemet och i enlighet med icke-skönsmässiga regler – så att detta leder till ett kontrakt i enlighet med avdelning II i direktivet.

¹⁰ Artikel 2.81 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

¹¹ Artikel 1.3 b) kommissionens förordning (EU) nr 651/2014. Med primär jordbruksproduktion avses enligt art. 2.9 i samma förordning produktion av produkter från jorden och från uppfödning, som förtecknas i bilaga I till fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, utan att några andra vidare processer utförs som förändrar dessa produkters natur.

2.3 Stöd av mindre betydelse

Energimyndigheten kan lämna stöd av mindre betydelse (även s.k. de minimis-stöd eller försumbart stöd) enligt 2 § andra punkten i förordningen (2008:761) om statligt stöd till forskning och utveckling samt innovation inom energiområdet. För att stöd av mindre betydelse ska kunna lämnas, behöver det sökande företaget uppfylla villkoren i kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013.

Stöd av mindre betydelse kan som **huvudregel** lämnas upp till ett takbelopp motsvarande 200 000 euro under en period av tre beskattningsår, dvs. innevarande och två föregående beskattningsår.

För företag som utför **godstransporter på väg för annans räkning** gäller dock ett lägre takbelopp motsvarande 100 000 euro under samma treårsperiod, dvs. innevarande och två föregående beskattningsår. För dessa företag gäller också att stödet inte får användas för inköp av vägtransportfordon.

Takbeloppen avser bruttobelopp, dvs. belopp före avdrag för skatt eller andra avgifter. Observera också att om ditt företag ingår i en koncern, gäller takbeloppet för stöd av mindre betydelse som lämnats i Sverige till hela koncernen.

Stöd av mindre betydelse får **inte** lämnas till företag som är verksamma inom **fiske- och vattenbrukssektorn**¹², och inte heller till företag som är verksamma inom **primärproduktion av jordbruksprodukter**¹³. Stöd av mindre betydelse får inte heller lämnas till **exportrelaterad verksamhet**. Det innebär att stödet inte får vara direkt knutet till exporterade volymer, till upprättandet eller driften av ett distributionsnät eller till andra löpande utgifter som har samband med exportverksamhet.

Vid beräkning av hur mycket stöd av mindre betydelse ert företag kan få, ska allt stöd av mindre betydelse som företaget har erhållit från olika offentliga stödgivare (stat, region eller kommun) under de tre senaste beskattningsåren räknas ihop. Företag som ansöker om stöd av mindre betydelse ska därför i samband med sin ansökan om stöd lämna in ett intyg till Energimyndigheten där företaget anger allt annat stöd av mindre betydelse som det har erhållit de tre senaste beskattningsåren.

¹² Inom fiske- och vattenbrukssektorerna berörs all verksamhet i samband med produktion, beredning och saluföring av fiskeri- och vattenbruksprodukter, jfr. europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1379/2013 (EUT L 354 28.12.2013, s.1).

¹³ Med primärproduktion avses produktion, uppfödning eller odling av primärprodukter, inklusive skörd, mjölkning och produktion av livsmedelsproducerande djur före slakt.

Bilaga 2. Allmänna villkor för stöd

De villkor som gäller för beviljade projekt kommer att framgå av Energimyndighetens beslut om beviljat stöd. Nedan ges en beskrivning av villkoren.

Definitioner

Med *stödmottagare* avses i dessa villkor den organisation eller de organisationer som enligt Energimyndighetens beslut tar emot stöd från Energimyndigheten.

Vid projekt med flera deltagande organisationer avses med *projektpart* de organisationer som deltar i projektet (dock ej organisationer som utför konsultuppdrag för stödmottagarens räkning).

Vid projekt med flera projektparter avses med *koordinator* den projektpart som samordnar projektet, tar emot stödet från Energimyndigheten och som vidarebefordrar stöd till övriga stödmottagare som deltar i projektet i enlighet med Energimyndighetens beslut.

1 § Allmänt

Stödet beviljas för att finansiera genomförandet av det projekt som anges i Energimyndighetens beslut om stöd.

Stödmottagarna har rätt till beslutade medel endast om Energimyndigheten får erforderliga medel från regeringen.

Stödmottagaren ska finansiera den del av kostnaderna som inte täcks av stödet från Energimyndigheten med egna medel eller med medel från annan finansiär. Stödmottagaren ansvarar för finansiering av kostnadsökningar som uppstår under projekttiden.

Vid all presentation av projektet ska det anges att arbetet utförts med stöd från Energimyndigheten (namnet återges på engelska med Swedish Energy Agency).

2 § Koordinators åtaganden vid projekt med flera projektparter

Vid projekt med flera projektparter har koordinatören följande åtaganden, utöver vad som gäller för samtliga stödmottagare. Det åligger koordinatören

- att ha behörighet att företräda övriga stödmottagare avseende projektet i förhållande till Energimyndigheten
- att ta emot Energimyndighetens utbetalning av stöd
- att överföra Energimyndighetens stöd till övriga stödmottagare i enlighet med myndighetens beslut om stöd
- att på Energimyndighetens begäran styrka hur varje utbetalning har fördelats mellan de olika stödmottagarna

- att omgående till övriga stödmottagare vidarebefordra Energimyndighetens beslut, ändringsbeslut och annan för stödmottagare relevant information från Energimyndigheten
- att under projekttiden rapportera enligt Energimyndighetens beslut och anvisningar i enlighet med 7 §
- att säkerställa att Energimyndigheten omedelbart underrättas om sådana omständigheter uppstår som framgår av 8 §
- att ansöka om ändringar i projektet i enlighet med 8 §.

3 § Stödberättigande kostnader

3.1 Allmänna krav

Med stödberättigande kostnader menas de kostnader som stödet från Energimyndigheten beräknas på. Vilka kostnader som är stödberättigande i ett projekt och hur stor andel av dessa kostnader som stödmottagaren kan få stöd för beror på vilken stödgrund Energimyndigheten har fattat sitt beslut om stöd mot. Stödgrunden framgår av Energimyndighetens beslut.

För att en kostnad ska vara stödberättigande gäller dessa allmänna krav:

- Kostnaden ska vara skälig.
- Kostnaden ska ha uppkommit för genomförandet av projektet.
- Kostnaden ska vara faktisk och reviderbar, vilket innebär att den ska kunna återfinnas i stödmottagarens bokföring. En stödmottagare kan till exempel inte få stöd för arbete som utförs utan lön. Kostnaden får inte heller vara uppskattad.
- Kostnaden ska bäras av stödmottagaren, vilket innebär att en stödmottagare bara får ta upp sina egna bokförda kostnader.
- Kostnaden ska vara fastställd i enlighet med god redovisningssed.
- Kostnaden ska ha uppkommit i projektet och under den projektid som framgår av beslutet. Kostnader som uppkommit före eller efter den i beslutet angivna projektiden är inte stödberättigande.

I stödmottagarens bokföring ska projektkostnaderna vara redovisade på ett sådant sätt att de går att särskilja från stödmottagarens övriga transaktioner.

3.2 Särskilt om lönekostnader

Direkta kostnader för personal (bruttolön och lönebikostnad) ska redovisas som lönekostnader i den omfattning som dessa personer arbetar i projektet. Med lönebikostnader avses sociala avgifter enligt lag, obligatoriska pensionsavsättningar, obligatoriska försäkringar och avgifter samt semesterersättning. Lönekostnaden ska vara reviderbar. Tidsredovisning ska kunna visas upp på begäran av Energimyndigheten.

- *Stödmottagare som är universitet och högskolor* kan få stöd för direkta lönekostnader enligt den fullkostnadsprincip som de tillämpar.

- För *övriga stödmottagare* (som inte är universitet eller högskolor) gäller att de totala stödberättigande lönekostnaderna kan uppgå till en genomsnittlig kostnad om maximalt 800 kr/timme. Kostnaden ska i enlighet med de allmänna kraven i 3.1 vara faktisk, vilket innebär att kostnaden *inte* får vara en schablon. Det innebär att om de faktiska lönekostnaderna är högre än 800 kr/timme, är högst 800 kr/timme stödberättigande. Omvänt gäller att om de faktiska kostnaderna understiger 800 kr/timme, ska de lägre, faktiska kostnaderna tas upp. Genomsnittlig kostnad betyder att om en stödmottagare har flera personer med olika lönenivåer som arbetar i projektet, får den genomsnittliga lönekostnaden uppgå till högst 800 kr/timme för att vara stödberättigande. Beräkningen ska göras utifrån de totala faktiska lönekostnaderna delat med totalt antal timmar nedlagda i projektet. Om resultatet vid beräkningen överstiger 800 kr/timme, ska lönekostnaderna minskas vid redovisning till Energimyndigheten.

3.3 Särskilt om indirekta kostnader

Indirekta kostnader (overhead-kostnader) är allmänna omkostnader som inte uppkommer som en omedelbar följd av projektet under projektiden. Detta gäller t.ex. löner och arvoden till personal som inte arbetar specifikt med projektet (såsom personal som arbetar med ekonomi eller administration som inte är projektspecifik), kontorsmaterial och IT-system.

- *Stödmottagare som är universitet och högskolor* kan få stöd för indirekta kostnader enligt den fullkostnadsprincip som de tillämpar.
- *Stödmottagare som inte bedriver ekonomisk verksamhet* kan få stöd för indirekta kostnader med högst 30 % på sina stödberättigande direkta kostnader för personal (lön och lönebikostnader). Detta gäller också om en stödmottagare bedriver både ekonomisk och icke-ekonomisk verksamhet, förutsatt att projektet genomförs i den icke-ekonomiska verksamheten och att stödmottagaren tydligt särskiljer sin icke-ekonomiska verksamhet, dess kostnader och finansiering från sin ekonomiska verksamhet.
- *Stödmottagare som är företag* (stödmottagare som bedriver ekonomisk verksamhet) kan inte få stöd för indirekta kostnader. Detta gäller också om en stödmottagare bedriver både ekonomisk och icke-ekonomisk verksamhet, om projektet genomförs i den ekonomiska verksamheten.

3.4 Särskilt om konsultkostnader

Ersättning till personer som inte är anställda av en stödmottagare ska redovisas som köpta tjänster (konsultkostnader). Ersättning för köpta tjänster ska vara marknadsmässig. Projektpart får inom projektet inte vara underleverantör till annan projektpart.

4 § Utbetalning av bidrag

Utbetalningsplanen framgår av beslutet om stöd. Utbetalning av bidrag sker utan föregående rekvisition om inte annat framgår av beslutet. Bidraget täcker mervärdesskatt endast då denna uppkommer som nettokostnad hos stödmottagaren. Stödmottagaren ska skicka in verifikationer för de redovisade

kostnaderna om Energimyndigheten begär det. Energimyndigheten har rätt att hålla inne utbetalningar av stöd om stödmottagaren inte har arbetat upp minst 90 procent av tidigare utbetalda medel i samma projekt.

5 § Arbetsgivarförhållanden

Energimyndigheten är inte arbetsgivare eller uppdragsgivare för stödmottagaren eller annan som denne anlitar för projektet. Energimyndigheten gör således inte avdrag för skatter, socialförsäkringsavgifter, etc.

6 § Underrättelseskyldighet angående finansiering

Stödmottagaren ska omgående underrätta Energimyndigheten om stödmottagaren ansöker om eller får medel för projektet från annan finansiär än Energimyndigheten. Detta gäller även andra ändringar av finansieringen av projektet jämfört med vad som framgår av Energimyndighetens beslut om stöd.

7 § Rapportering och uppföljning

Rapportering och uppföljning ska ske i enlighet med Energimyndighetens anvisningar och beslut om stöd.

Om projektpart enligt beslutet får medel motsvarande tre miljoner kronor eller mer från Energimyndigheten ska revisorsintyg från auktoriserad eller godkänd revisor avseende denna projektpart bifogas slutredovisningen. För kommun, landsting, statliga myndigheter, universitet och högskola accepteras revisorsintyg från internrevisor. Revisorsintyg ska även bifogas slutredovisningen om Energimyndigheten så särskilt begär. Genom intyget ska revisor bekräfta att i slutredovisningen redovisade kostnader för projektparten hämtats ur dennes bokföring, att kostnaderna har uppkommit under den projekttid som framgår av beslutet, att kostnaderna är verifierade (styrkta) och att projektpartens redovisningsrutiner är utformade i enlighet med god redovisningssed.

8 § Ändringar i projektet

Stödmottagaren ska i förväg skriftligen ansöka hos Energimyndigheten om att få göra ändringar inom den genomförande- och kostnadsplan som framgår av Energimyndighetens beslut om stöd. Detta gäller t.ex. byte av projektledare, byte av stödmottagare, ändrad projekttid, ändring i genomförandet eller anstånd med rapportering till Energimyndigheten. Förskjutningar accepteras mellan kostnadsslagen inom den kostnadsplan som framgår av Energimyndighetens beslut upp till och med tio (10) procent. Stödmottagaren ska ansöka hos Energimyndigheten om ändringar som överstiger tio (10) procent om beloppet är större än 50 000 kronor.

Stödmottagaren ska omgående skriftligen underrätta Energimyndigheten om projektet avbryts eller försenas, om stödmottagaren kommer på obestånd eller om annan omständighet av väsentlig betydelse inträffar. Stödmottagaren ska även omgående anmäla namn- och adressändring till Energimyndigheten.

9 § Ändring av beslut

Ändringar eller tillägg till Energimyndighetens beslut om stöd ska upprättas skriftligen av Energimyndigheten för att gälla.

10 § Rätt till resultat

Stödmottagaren eller resultatens rättsinnehavare har nyttjanderätt över projektresultat som uppkommer inom projektet. Projektresultaten får överlåtas eller upplåtas till annan. Stödmottagare får dock inte överlåta eller upplåta projektresultat, eller på annat sätt vidta någon åtgärd, som medför att det blir fråga om indirekt statligt stöd.

11 § Granskningsrätt

Energimyndigheten eller annan som Energimyndigheten utsett (t.ex. auktoriserad revisor) har rätt att följa arbetet och ta del av handlingar som innehåller uppgifter om t.ex. den tekniska och ekonomiska utvecklingen av ett projekt. För att möjliggöra granskning har Energimyndigheten rätt att utfärda särskilda anvisningar för redovisning.

Energimyndigheten har rätt att följa upp avslutat projekt genom att begära uppföljningsrapport som ska utformas och inges enligt Energimyndighetens anvisningar. Sådan rapport kan begäras in vid tre tillfällen inom en tioårsperiod räknat från datumet för projektslut.

12 § Återbetalning av ej upparbetade medel

Beviljade och utbetalda medel som inte har förbrukats av stödmottagaren ska återbetalas till Energimyndigheten. Efter inlämnande av ekonomisk slutredovisning meddelar Energimyndigheten om återbetalningsskyldighet föreligger och med vilket belopp.

13 § Sanktioner

Energimyndigheten får besluta att ett beviljat stöd helt eller delvis inte ska betalas ut om

- 1 den som ansökt om stöd genom att lämna oriktiga uppgifter eller på något annat sätt har förorsakat att stödet beviljats felaktigt eller med för högt belopp,
- 2 stödet av något annat skäl har beviljats felaktigt eller med för högt belopp och mottagaren borde ha insett detta, eller
- 3 villkoren för stödet inte har följts.

Stödmottagaren är återbetalningsskyldig om någon av de grunder som anges i punkterna 1–3 ovan föreligger. Energimyndigheten kan då komma att helt eller delvis kräva tillbaka stödet jämte ränta enligt räntelagen (1975:635).

Vid det fallet att stödet från Energimyndigheten utgör olagligt statligt stöd, är stödmottagaren skyldig att betala tillbaka stödet om återbetalning inte får underlåtas enligt EU-rätten. Detta framgår av 3 § lagen (2013:388) om

tillämpning av Europeiska unionens statsstödsregler. Statens energimyndighet ska då i enlighet med samma lag återkräva stödet jämte ränta från utbetalningsdagen.

Energimyndigheten kan hålla inne utbetalningar av stöd tills vidare om myndigheten överväger men ännu inte har beslutat om sanktioner. Myndigheten kan också välja att inte betala ut stöd om utredning av sanktioner gentemot samma stödmottagare pågår i ett annat projekt som Energimyndigheten finansierar.